

[Martin Sørensen (Peterslund).]

Virksomhedens Raadighed —, deles mellem Deltagerne. Disse maa selvfølgelig hver for sig betale Skat af det Udbytte, de faar. Jeg kan derfor ikke se, at der skulde være noget Grundlag for en Kritik, saaledes som jeg nu forstaar den skal rejses ud over Landet fra konservativ Side for at bevise, at det Forslag, der vedtages her af Rigsdagens Flertal, skulde være af en Karakter, som ikke var antagelig for Handelsstanden.

Jeg forstaar meget godt, at der paa de Møder, hvor Købmandsforeningerne, Handelsstandens Organisationer, kommer sammen, lyder meget stærk Tilskyndelse til Politikerne om at gennemføre et Forslag, der giver Smaahandelen bedre Vilkaar. Jeg ved, at der ude i Landdistrikterne sidder mange Smaakøbmænd, som slaas med store Vanskeligheder, som har ondt ved at klare sig i Konkurrencen med Brugsforeningerne og ogsaa med hinanden indbyrdes — for det er ikke alene Brugsforeningerne, der paafører dem Konkurrence, det er ogsaa de store Købmænd, som har et stort Opland, og som naturligvis trykker deres mindre velfunderede Kolleger. Jeg forstaar altsaa godt, at man gerne vil hjælpe de smaa-handlende, men jeg tror, som jeg sagde før, at det er en forkert Maade at gøre det paa. Jeg tror ikke, man hjælper de smaa-handlende ved at gennemføre en stærk Beskatning af Brugsforeningerne. Hvis man, da Bevægelsen var i sin Barndom, i de Tider, da Pastor Sonne oprettede den første Brugsforening, straks var slaet ned paa ham og hans Brugsforeningsmænd og havde sagt: Vi skal have en vældig stor Skat paa dette, og hver eneste Brugsforening, der senere rejste sig, havde faaet Skat paalagt, saa er det muligt, at Bevægelsen var blevet hemmet og havde staaet anderledes, end den staar i Dag. Men nu staar der 1 800, maaske 1 900 velfunderede og vellede Brugsforeninger Landet over, og der er ikke anden Udvej for de handlende end at konkurrere med dem paa lige Fod. (*Lange*: Ja, paa lige Fod!). Ja, naturligvis.

Jeg er ikke saa kyndig paa den private Handels Omraade, at jeg ved, hvilke Hindringer der er for, at de kunde slutte sig sammen i en Fællesforening og foretage Fællesindkøb og derved opnaa den samme Fordel som Brugsforeningerne, de billigere Varer. Jeg ved ikke, hvad der er til Hinder for at gøre det, men jeg forstaar, at der maa være en Hindring paa dette specielle Omraade, for ellers havde det sikkert for længst været gjort. Jeg tror, at hvis Handelsens Repræsentanter vil gøre noget for

de smaa-handlende, skulde de sætte sig i Bevægelse for at støtte dem paa det Punkt. Det vilde være meget naturligt. Det skal indrømmes, at *de* udfylder ogsaa en Mission lige saa vel som Brugsforeningerne, og ingen af dem kan taale at være ene, hverken Brugsforeningerne eller de andre, naturligvis. Jeg mener, at Konkurrencen er sund og god, og at det hele ligger i det rigtige Leje, og jeg tror ikke, at denne stærke Agitation for og imod det Forslag, der nu vedtages, som netop gaar ud paa at beskatte Brugsforeningerne og imødekomme det Krav, Handelen længe har stillet, vil finde stærk Sangbund derude, navnlig ikke hos de smaa Købmænd. Jeg tror, de er meget klogere og forstaar Spørgsmaalet meget bedre, end de høje Politikere her paa Rigsdagen forstaar det.

J. S. Foget: Jeg skal fatte mig ganske kort.

Det ærede Medlem Hr. Bækgaard hævdede over for mig, at hvis jeg retter Kritik mod Venstre for dets Standpunkt, vil det falde tilbage paa mit eget Parti. Jeg vil gerne bede det ærede Medlem om at uddybe denne Bemærkning, da den ikke har nogen som helst Mening.

Det ærede Medlem Hr. Lange var ude i en hel Del Petitesser. Han mente at kunne grave op og paavise, hvor Brugsforeningerne ikke blev behandlet som andre eller rettere blev behandlet bedre end andre. Han omtalte, at de undgik Formueskat, og han omtalte Aktieselskabsformuerne. Jeg maa dog anse det for givet, at hvor man inden for Brugsforeningerne danner regulære Aktieselskaber, kommer man ind under Aktieselskabsbeskatningen. Derom kan der vel ikke være Tvivl. Det er et Spørgsmaal for sig, som jeg ikke tør gaa nærmere ind paa; jeg har ikke undersøgt det nøjere, jeg siger kun, at jeg regner med, det er saadan.

Men naar det ærede Medlem siger, at han fuldt og helt gaar ind for Købmandsforeningernes Krav, vil jeg gerne have Lov til at citere ganske kort . . . .

Formanden: Ganske kort.

J. S. Foget:

„Købmandsforeningerne forlanger, at Beskatningen maa ske paa Grundlag af det samlede Overskud, uanset om en Del af dette udbetales som Rabat til Foreningens Medlemmer.“

Folketingsmand Korsgaard siger Sp. 3380:

„Jeg vil ikke give Udtryk for, at jeg finder det rimeligt, at en Brugsforening,